

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 8ΗΣ ΜΑΪΟΥ 1979

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΠΟΝΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Κ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερον ἐπισήμως τὸ νέον τακτικὸν μέλος αὐτῆς, τὸν κ. Κωνσταντῖνον Μπόνη. Ὁ νέος συνάδελφος εἶναι παλαιὸς διδάσκαλος καὶ ἐρευνητής, διὰ τὸ εὖρὸν ἔργον τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσῃ κατ' ἐντολήν τῆς Συγκλήτου ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰωάννης Καρμίρης. Ἐγὼ ἀπλῶς περιορίζομαι εἰς τὸ νὰ τοῦ εὐχηθῶ μετὰ χαρᾶς μακρὸν καὶ ἀποδοτικὸν ἔργον ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Ἡ χαρά μου εἶναι ἰδιαιτέρως μεγάλη διότι ἔλαχεν εἰς ἐμὲ νὰ ὑποδεχθῶ τὸν παλαιὸν καὶ ἀγαπητὸν φίλον καὶ νὰ τοῦ ἀναρτήσω τὸ μέγα διάσημον τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΡΜΙΡΗ

Μετ' ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἐκπληρῶ, ὥς ὃ ἐν ἐπιστήμῃ συνάδελφος τὸ τιμητικὸν καθήκον, ὅπως προσφωνήσω καὶ ἐξάρω τὴν δρᾶσιν τοῦ νεοεκλεγέντος ἀκαδημαϊκοῦ κ. Κωνσταντῖνου Γ. Μπόνη, παλαιοῦ φίλου ἀπὸ τῶν θεολογικῶν σπουδῶν ἡμῶν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Ἀθηνῶν καὶ Βερολίνου, βραδύτερον δὲ ἀγαπητοῦ συναδέλφου καὶ συνεργάτου ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν. Ὁ κ. Κ. Μπόνης, διακριθεὶς ὡς ὀτρηρὸς θεράπων τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης τῆς Θεολογίας ὑπὲρ τὴν τεσσαρακονταετίαν καὶ ὡς ἄριστος παρεπιστημακὸς διδάσκαλος αὐτῆς ἐν ταῖς Θεολογικαῖς Σχολαῖς Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν ἐπὶ τριακονταετίαν ὄλην, ἐξελέγη

ἐπαξίως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας αὐτῆς εἰς ἐπιβράβευσιν τῆς μεγάλης καὶ πολυτίμου προσφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἐπιστήμην.

Ὁ κ. Κ. Μπόνης, γεννηθεὶς ἐν Ἀστακῷ τῆς Ἀκαρνανίας τὸ 1905, ἐνεγράφη ἐν ἀρχῇ εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μικρὸν ὕστερον, ἐξ ἱεροῦ ζήλου κινούμενος, μετενεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποφοίτησεν ἐν ἔτει 1927. Διορισθεὶς δὲ καὶ ὑπηρετήσας ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους εὐδοκίμως ἐν σχολείοις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, μετέβη τὸ 1932 πρὸς εὐρύτερας σπουδὰς εἰς Γερμανίαν, ἔνθα ἐσπούδασεν Ἐκκλησιαστικὴν Γραμματολογίαν ἐπὶ μίαν τετραετίαν ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Μονάχου καὶ Βερολίνου, εὐτεχήσας νὰ ἔχη διαπρεπεῖς καθηγητάς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἐπιφανῆ βυζαντινολόγον Fr. Dölger. Τὸ 1936 ἔλαβε διδακτορικὸν δίπλωμα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἄριστα, τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Θεολογίας ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὁμοίως μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἄριστα.

Οὕτως ἤρχισεν ἡ λαμπρά, ὅσον καὶ ὀργαία πανεπιστημιακὴ καὶ ἐπιστημονικὴ σταδιοδρομία τοῦ κ. Κ. Μπόνη, ὅστις τὸ ἔτος 1938 ἐξελέγη ὑφηγητὴς καὶ τὸ 1939 ἐπικουρικός καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, τὸ 1942 δὲ διωρίσθη τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γραμματολογίας ἐν τῇ νεοσυστάτῳ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ τέλος τὸ 1951 μετεκλήθη ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὡς τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Πατρολογίας καὶ τῆς Ἑρμηνείας τῶν Πατέρων, διαδεχθεὶς τὸν καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀείμνηστον καθηγητὴν καὶ ἀκαδημαϊκὸν Δημήτριον Σ. Μπαλάνον. Ἐν τέλει, κατόπιν τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ ὁρίου ἡλικίας τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, κατέστη καὶ ὁ κ. Κ. Μπόνης ὁμότιμος καθηγητὴς ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1969. Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίαν τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1978 τῆς Ἀκαδημίας ἐξελέγη τακτικὸν μέλος αὐτῆς, ὡς διακριθεὶς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἐπιστήμῃ διὰ σπουδαίων ἔργων, συμφώνως πρὸς τὸν Ὁργανισμὸν τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀλλ' ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος ἀνέπτυξε καὶ εὐρεῖαν ἐξωπανεπιστημιακὴν δραστηριότητα, κληθεὶς ὑπὸ τε τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας εἰς λίαν ὑπευθύνους καὶ ἐμπιστευτικὰς θέσεις. Καὶ ἡ μὲν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἄλλους διακεκριμένους κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς θεολόγους τὴν ἐκπροσώπησιν αὐτῆς εἰς τὰς τρεῖς πρώτας γενικὰς συνελεύσεις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ εἰς διάφορα συνέδρια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, προσέτι δὲ ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968 τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν

περιοδικῶν («Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος»). Ἡ δὲ Πολιτεία διώρισε τὸν κ. Κ. Μπόννη γενικὸν διευθυντὴν Ὁρησκευμάτων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας κατὰ τὰ ἔτη 1956-1958 καὶ μέλος τῆς δωδεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς Παιδείας κατὰ τὸ 1957, προσέτι δὲ ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς μελέτην τῆς καταστάσεως τῆς ἐν Βοστώνῃ Ἑλληνορθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίον Σταυροῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ἐδίδαξε κατὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1958-59. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ κ. συνάδελφος μετέσχε καὶ ἄλλων διεθνῶν συνεδρίων, ὡς τῶν συνεδρίων βυζαντινῶν σπουδῶν ἐν Παλέρμῳ τὸ 1951 καὶ Μονάχῳ τὸ 1958, τοῦ πατρολογικοῦ συνεδρίου τῆς Ὁξφόρδης τὸ 1955 καὶ τοῦ ἐν Μπάρι θεολογικοῦ συνεδρίου Ὁρθοδόξων καὶ Καθολικῶν τὸ 1967, ἐπὶ πλεόν δὲ ἐποιήσατο καὶ πολλὰς ὁμιλίας καὶ διαλέξεις εἰς διαφόρους πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Παραλλήλως δὲ καὶ ὑπεράνω πάντων ὁ νέος ἀκαδημαϊκός, διαθέτων ἀρτίαν πατρολογικὴν, φιλολογικοκριτικὴν καὶ παλαιογραφικὴν κατάρτισιν, βιβλιογραφικὴν ἐνημερότητα, ἀκαταπόνητον ἐργατικότητα καὶ ζῆλον ἐρευνητικόν, ἐπεδόθη εἰς βαθεῖαν μελέτην τῆς Χριστιανικῆς Γραμματείας, ἀναδειχθεὶς δόκιμος συγγραφεύς, προαγαγὼν διὰ τῶν ἐρευνῶν καὶ συγγραφῶν του τὰς παρ' ἡμῖν πατρολογικὰς σπουδὰς. Αἱ συγγραφαὶ αὐτοῦ, φέρουσαι τὴν σφραγίδα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐμβριθείας καὶ ἀκριβείας, μαρτυροῦσιν ἔξοχον καὶ ἀκάματον ἐρευνητικὴν ἱκανότητα, λεπτότητα καὶ εὐστροφίαν σκέψεως καὶ εὐρύτητα καὶ πολυμέρειαν γνώσεων, ἀντικατοπτρίζουσι δὲ πνεῦμα κριτικόν, θετικόν καὶ δημιουργικόν. Οὕτως ἐδημοσίευσε πολυαρίθμους ἐπιστημονικὰς συγγραφάς, ὡς καὶ ἑκατοντάδας ἄρθρων καὶ βιβλιοκρισιῶν ἐν διαφόροις περιοδικοῖς, ὧν ἡ λεπτομερὴς μνεία καὶ κριτικὴ ἀνάλυσις εἶναι βεβαίως ἀδύνατος ἐν τῇ συντόμῳ ταύτῃ προσφωνήσει. Διὰ τοῦτο περιοριζόμεθα ἀπλῶς νὰ ἀναφέρωμεν ὀλιγαριθμούς τινὰς ἐπιστημονικὰς συγγραφὰς αὐτοῦ, τυχούσας εὐμενῶν κρίσεων ὑπὸ ἡμετέρων τε καὶ ξένων εἰδικῶν ἐρευνητῶν. Τοιαῦται εἶναι ἐκ μὲν τῶν παλαιότερων αἱ ἐπόμεναι: «Προλεγόμενα εἰς τὰς ἐρμηνευτικὰς διδασκαλίας τοῦ Ἰωάννου VIII Ξιφιλίνου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως» (1937), «Εὐθυμίου τοῦ Μαλάκη, μητροπολίτου Νέων Πατρῶν (Ὑπάτης) τὰ σωζόμενα», τεύχη δύο (Α' 1937, Β' 1949), «Ἰωάννης ὁ Ξιφιλίνος, ὁ νομοφύλαξ, ὁ μοναχός, ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ ἐποχή του» (1937), «Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἦτοι τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ ὁ πρὸς τὸν Ἀμφιλόχιον Ἰκονίου συγγενικός αὐτοῦ δεσμός, πατρολογικὴ καὶ γενεαλογικὴ μελέτη» (1953), «Ὁ ἅγιος Ἀδδουστίνος, ἐπίσκοπος Ἰππῶνος» (1964), ὡς καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ «Ἐξομολογήσεις» (1964). Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων συγγραφῶν αὐτοῦ μνημονεύονται: «Die Slavenapostel Kyrillos und Methodios und die Basilika des Hl. Demetrios von Thessaloniki»

(1969), «Κλήμεντος Ῥώμης ἐπιστολὴ Α' πρὸς Κορινθίους» (1973), «Ἡ καλουμένη Β' ἐπιστολὴ Κλήμεντος Ῥώμης πρὸς Κορινθίους» (1976), «Βασίλειος Καισαρείας ὁ μέγας» (1975), Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου «περὶ ψευδοῦς ἀσκήσεως» (1977) καὶ ἄλλαι, πρὸ πάντων δὲ τὰ δύο τελευταῖα περισπούδαστα ἔργα αὐτοῦ: «Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Γραμματεῖαν» (96-235 μ.Χ., 1974) καὶ «Χριστιανικὴ Γραμματεία, φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ Ἱστορία τῶν Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, τόμ. Α', οἱ λεγόμενοι (᾿)Αποστολικοὶ Πατέρες» (1977). Ἀμφοτέρωτα τὰ ἔργα ταῦτα ἀποτελοῦσι τὸ ἀπόσταγμα τῆς πολυχρονίου ἐρευνητικῆς καὶ διδακτικῆς δραστηριότητος τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ. Ἰδίως ἡ «Χριστιανικὴ Γραμματεία ἢ Πατρολογία», ἣν ὑπόσχεται οὗτος νὰ συνεχίσῃ καὶ ὁλοκληρώσῃ διὰ τῆς συγγραφῆς καὶ δημοσιεύσεως καὶ τῶν ὑπολοίπων τόμων αὐτῆς, προώριται νὰ πληρώσῃ τὸ ὑφιστάμενον παρ' ἡμῖν κενὸν ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ τούτῳ κλάδῳ τῆς Ἑλληνικῆς Θεολογίας, διὰ τὴν πληρῶσιν τοῦ ὁποίου ὁμοίως συναγωνίζονται φιλοτίμως καὶ δύο ἕτεροι νεώτεροι πατρολόγοι ἡμῶν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἡ ἐν τῷ περιοδικῷ («Ἐκκλησία») τῶν ἐτῶν 1968-1979 ἀρθρογραφία τοῦ κ. Κ. Μπόνη, ἀνατυπωθεῖσα καὶ εἰς τρία τομῖδια ὑπὸ τὸν τίτλον «Σκέψεις ἐπὶ συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων» (1972, 1974, 1977). Ὅμοίως δέον νὰ μνημονευθῇ καὶ ἡ ἐπιμελεία αὐτοῦ συνέχισις τῆς ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκδόσεως τῆς «Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων», ἀπὸ τοῦ τόμου 37-56, «μετ' εἰσαγωγῆς, παρατηρήσεων καὶ σχολίων» αὐτοῦ. Τοιαύτη, εἰς γενικωτάτας γραμμάς, ὑπῆρξεν ἡ γόνιμος συγγραφικὴ δραστηριότης τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ, μαρτυροῦσα περὶ τῆς ἀρετῆς ἐπιστημονικῆς συγκροτήσεως, τῆς μεγάλης φιλεργίας καὶ συγγραφικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ παραδοσιακοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος αὐτοῦ.

Ἀγαπητὲ συνάδελφε,

Ἡ ἀνωτέρω σκιαγραφηθεῖσα πλουσία εἰς ποσὸν τε καὶ ποιὸν συγγραφικὴ παραγωγή, ὥς καὶ ἡ ἄλλη ἀξιολογωτάτη ἐπιστημονικὴ, ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ δραστὶς ὑμῶν, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰ περικοσμοῦντα ὑμᾶς πολλὰ πνευματικὰ προσόντα, εὐλόγως ἤνοιξαν τὴν πύλην καὶ τοῦ ἀνωτάτου τούτου πνευματικοῦ Ἰδρύματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπισήμως καὶ γηθοσύνως ὑποδεχόμεθα ὑμᾶς σήμερον, εὐχόμενοι μακρότητα ἡμερῶν ἐν ὑγείᾳ ἀδιαπτώτῳ, ὥς καὶ τὴν ἄνωθεν συναντίληψιν, πρὸς συνέχισιν τοῦ λαμπροῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου ὑμῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερᾶς Ἐπιστήμης ἡμῶν.